

Til Udlændinge- og Integrationsministeriet

HØRINGSSVAR

Dato: 24. november 2020

Kontor: Sekretariatet

Sagsbeh.: KWS

Høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om pas til danske statsborgere mv. og udlændingeloven (Styrket indsats mod negativ social kontrol mv.)

Rådet for Etniske Minoriteter anerkender målsætningen bag lovforslaget, som er at styrke indsatsen mod negativ social kontrol mv. ved bl.a. at præcisere, at udøvelse af negativ social kontrol gennem ægteskabs- og skilsmissekontrakter efter omstændighederne kan være strafbart, og forbud mod religiøse vielser af mindreårige i Danmark og andre tiltag, der har som formål at hindre, at mindreårige bliver tvunget til at indgå ægteskab, herunder udvidelse af udvisningsregler for religiøse forkyndere mv.

Rådet finder dog, at det ikke løser problemet, når regeringen lægger op til, at imamer og andre skal kunne straffes, når de udøver social kontrol. Rådet støtter forslaget om at straffe nogle mennesker, der bryder med den danske lovgivning og laver deres egne særregler.

Dette kan dog på ingen stå alene, for hvis man fjerner en imam, så kommer der bare en ny og fjerner man denne, så kommer der blot en tredje. Straf har ikke i sig selv en tilstrækkelig præventiv effekt i stærkt muslimske miljøer, og når der gribes så sent ind fra myndighedernes side, så er skaden allerede sket for den unge pige, der er blevet religiøst viet mod sin vilje, eller den bror, hvor familien forlanger, at han holder øje med sin søsters gøren og laden og rapporterer tilbage til forældrene. Der skal gribes ind langt tidligere og med andre midler, så de personer, der er udsat for social kontrol har et sted at gå hen for at få kompetent og fyldestgørende rådgivning om deres situation. Man ser f.eks., at kvinder, der gerne vil skilles eller løsnes fra deres ægtefælles negative sociale kontrol, opsøger en imam for at søge legitimitet og få vejledning, men i stedet bliver mødt med, at de skal blive hos deres mænd og gøre, hvad han beder dem om.

Rådet savner i lovforslaget hele forebyggelsesperspektivet, herunder at kvinderne får et alternativ til imamen, hvor de kan søge støtte og rådgivning og inddragelse af civilsamfundsorganisationerne i

opgaven. Samtidig skal der også i højere grad sikres et efterværn for de mennesker, der har taget kampen op med negativ social kontrol og skal til at leve med de efterfølgende konsekvenser.

Negativ social kontrol har mange ansigter. Hvis man f.eks. vil gøre op med de skilsmissekontrakter, der i visse muslimske kredse udfærdiges af imamer, så skal man efter rådets opfattelse fokusere mere på at oplyse kvinderne end på at straffe imamerne. Det er et langt sejt træk at hjælpe disse kvinder ved at oplyse dem om deres rettigheder, sørge for at de får uddannelse og arbejde og bliver i stand til at kunne klare sig selv og stå på egne ben i det danske samfund. Kvinderne skal grundlæggende have større kendskab til det danske samfund og til, hvor man går hen, når man er voldsramt, vil skilles og så videre.

Rådet anerkender, at det kan være en stor udfordring for de danske myndigheder at nå ud til kvinder i et miljø, hvor sharia-praksis råder, men det er ikke umuligt. Rådet anbefaler i den forbindelse, at myndighederne gør brug af de civilsamfundsorganisationer, der allerede har kontakt til de her familier. Dem er der rigtig mange af, og de arbejder frivilligt. Rådet anbefaler derfor, at disse organisationer skal styrkes og gives mulighed for i højere grad at være med til at løse opgaven. De danske myndigheder kan ikke løse opgaven alene. Netop fordi organisationerne har gjort et stort forarbejde, så er tilliden etableret, og kvinderne stoler på, at man vil dem det godt.

Rådet anbefaler, at man udover straf sætter ind over for negativ social kontrol ved at skele til de anbefalinger, som ekspertgruppen for negativ social kontrol har afrapporteret i august 2020 i rapporten *Opgør med negativ social kontrol, Odense*, som er iværksat af Odense Kommune. Ekspertgruppen har fem anbefalinger til Odense Kommune: 1. At der skal oprettes en ny enhed i kommunen, der skal opkvalificere medarbejdere i forhold til negativ social kontrol, 2. At der skal udarbejdes målrettede handleplaner, som nøglemedarbejdere kan eksekvere, 3. At de unges opgør med negativ social kontrol skal støttes ved at opkvalificere socialrådgivere til at spotte social kontrol 4. At etniske minoritetskvinder skal selvstændiggøres og i uddannelse og beskæftigelse ved målrettede indsatser med inddragelse af enheden for negativ social kontrol og 5. At der samarbejdes strategisk med civilsamfundsaktører og boligsociale foreninger i udsatte områder.

Mange af disse tiltag er efter rådets opfattelse også i høj grad relevante i andre af landets kommuner, men koster penge og derfor er det vigtigt, at regeringen sørger for, at der kommer penge ud til kommunerne, der er øremærket en styrket indsats mod negativ social kontrol, så de kommunale medarbejdere opkvalificeres i forhold til både at spotte negativ social kontrol, men også i forhold til at støtte de unge mennesker, der bliver udsat for det. Rådet håber derfor, at

regeringen vil komme med et opfølgende lovforslag med en langsigtet og helhedsorienteret plan for indsatsen mod negativ social kontrol, hvor hele forebyggelsesperspektivet er med.

Opgøret med den negative sociale kontrol er efter rådets opfattelse simpelthen for vigtig til, at der ikke sættes tilstrækkelige indsatser i værk. Det kan have betydelige konsekvenser for det enkelte menneske, men der er også et alvorligt samfundsproblem. Undersøgelser viser, at negativ social kontrol forhindre etniske minoritetskvinde i at tage en uddannelse og arbejde, fordi de på grund af forældende kønsopfattelser og familiestruktur holdes væk fra det. Uddannelse og beskæftigelse er sammen med omgangskreds helt afgørende for, at integrationen lykkes. Derfor er samfundets indsats over for negativ social kontrol med til at afgøre, hvor langt Danmark kommer med integrationsudfordringerne de næste mange år.

Afslutningsvis er Rådet for Etniske Minoriteter meget positivt stemt over for den del af lovforslaget, hvor det foreslås at ligestille voldsramte ægtefællesammenførte til herboende flygtninge, der søger om forlængelse af deres opholdstilladelse i Danmark, så der ikke blot er i en inddragelsessituation tages særligt hensyn til, at opholdsgrundlaget - samliv på fælles bopæl - ikke længere er til stede, fordi udlændingen eller udlændingens barn i hjemmet har været udsat for overgreb, misbrug eller anden overlast mv. i Danmark. Og at det således foreslås, at man kan forlænge opholdstilladelsen, hvis den pågældende udlænding har udvist særlig vilje og evne til at lade sig integrere i det danske samfund. Det er meget positivt for de voldsramte kvinder, at man i denne situation ser på den pågældendes vilje og evne til at lade sig integrere i det danske samfund uanset opholdets længde, og at man i den forbindelse tillige ser på, om udlændingens integration har været vanskeliggjort af ægtefællens eller samleverens forbud herimod.

Med venlig hilsen

Halima El Abassi

Forkvinde for Rådet for Etniske Minoriteter